

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.765/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Takács Gábor János ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek – a Miskolci 2. számú Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Cserba Attila ügyvéd) által képviselt I.r. alperes „f.a.” (I.r. alperes címe.) I. rendű, a Papp-Kalász-Tóth Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Tóth Károly ügyvéd) által képviselt II.r. alperes neve (II.r. alperes címe) II. rendű, a dr. Palcsu Péter ügyvéd (ügyvéd címe.) által képviselt III.r. alperes neve (III.r. alperes címe) III. rendű, a Papp-Kalász-Tóth Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Tóth Károly ügyvéd) által képviselt IV.r. alperes neve (IV. és V.r. alperes címe) IV. rendű és V.r. alperes neve (IV. és V.r. alperes címe) V. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és szabadalom átruházása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. augusztus 27. napján kelt 3.P.21.344/2021/4-I. számú ítélete ellen a felperes 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II., IV. és V. rendű alpereseknek külön-külön 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A természetes személy III-V. rendű alperesek és a felperes a feltalálói egymás közt egyenlő arányban az „Automataelméleti alapú kriptográfiai berendezés és eljárás információk titkosítására és visszafejtésére” című szolgálati találmánynak, melyre az I. rendű alperes

2013. augusztus 26. napján tett szabadalmi bejelentést. Az eljárás a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) előtt P13...1 számon indult meg.

[2] Az I. és II. rendű alperesek korlátozott felelősségű társaságok, egyedüli tagjuk a P. cég, mely cégnek az V. és IV. rendű alperesek a tulajdonosai, utóbbi mindhárom gazdasági társaság önállóan eljárni jogosult ügyvezetője is. Az I. rendű alperes 2017. december 19. napján ellenérték nélkül átruházta a szabadalmi bejelentést a II. rendű alperesre, a Hivatal 2017. december 27. napján a jogutódlást tudomásul vette. A Fővárosi Törvényszék, mint cégbíróság 2019. június 25. napján elrendelte az I. rendű alperes felszámolását.

[3] A felperes által tulajdonolt D. cég, és az I. rendű alperes között elszámolási vita támadt, ennek kapcsán a cégek levélváltást folytattak. A felperes 2018. július 19. napján levélben szólította fel az I. és a II. rendű alpereseket, hogy 8 napon belül ajánlják fel a szabadalmi bejelentés ingyenes átruházását a feltalálók részére. Az I. és II. rendű alperesek erre érdemi választ nem adtak.

[4] A felperes 2018. október 15. napján az I. és II. rendű alperesekkel szemben benyújtott, majd 2019. március 11. napján a III., IV. és V. r. alperesekre kiterjesztett kereseteivel annak megállapítását kérte, hogy az I. és a II. rendű alperesek között 2017. december 19. napján a P13...1 ügyszámú szabadalmi bejelentés vonatkozásában létrejött átruházási nyilatkozat – annak jóerkölcsbe ütközése okán - semmis, és kérte ennek tűrésére kötelezni a III-V. rendű alpereseket. Kérte az I. rendű alperest kötelezni arra, hogy a P13...1 ügyszámú nemzeti, és az ahhoz kapcsolódó US20...2 számú amerikai szabadalmi bejelentésben meghatározott szolgálati találmány tekintetében ajánlja fel a szabadalmi igényjogosultság 1/4 részének ingyenes átruházását a feltalálók részére, és kötelezze a bíróság a kereseti kérelem szerinti tűrésére a III., IV. és V. rendű alpereseket. Amennyiben az átruházási nyilatkozat semmissége nem állapítható meg, úgy a jogutód II. rendű alperest kérte arra kötelezni, hogy a fenti számú szabadalmi bejelentésekben meghatározott szolgálati találmány tekintetében ajánlja fel a szabadalmi igényjogosultság 1/4 részének ingyenes átruházását a feltalálók részére, továbbá kötelezze a bíróság ennek tűrésére a III., IV. és V. rendű alpereseket.

[5] Arra hivatkozott a felperes a keresetében, hogy a szabadalmi bejelentés ellenérték nélküli átruházása a feltalálók tájékoztatása nélkül megalapozza a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését, mivel az átruházás a feltalálókat megillető jogok megkerülésére irányult. A felperes álláspontja szerint a szerződő alperesek célja az volt a jogügylettel, hogy az I. rendű alperes vagyonát kimentsék, és az a II. rendű alpereshez kerüljön. Ezzel pedig a feltalálók követelésének kielégítési alapját vonták el. Az I. rendű alperes már az átruházás időpontjában tisztában volt azzal, hogy nem képes, míg a II. rendű alperes nem kíván további költségeket vállalni a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban, ezáltal az Szt. 12. §-ának (4) bekezdésében foglalt feltételek teljesültek.

[6] Az I., II, IV. és V. rendű alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, annak megalapozatlansága okán. Az I. és a II. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a szabadalmi jogáról nem mondott le, az eljárás jelenleg is folyamatban van, illetve az a felperes kérelmére került felfüggesztésre a jelen per befejezéséig. A II. rendű alperes védekezése szerint a szabadalmi eljárással kapcsolatos mulasztás nem terheli, a felmerült díjfizetési kötelezettségének eleget tett, a szabadalommal kapcsolatosan szerzett jogairól nem mondott le és nem is kíván lemondani. A III. rendű alperes a semmisség megállapítása iránti keresetre nyilatkozatot nem kívánt tenni, mivel nem ismeri a szerződés létrejöttének körülményeit és indítékait. Az átruházás iránti keresetek teljesítését nem ellenezte, amennyiben bebizonyosodik, hogy az alpereseket a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény vagy szándékos mulasztás terheli.

[7] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperes részére 99.500 forint, a II. rendű alperes részére 112.900 forint, a IV. és V. rendű alperes részére külön-külön 100.200 forint perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy a felperes 36.000 forint elsőfokú, és 48.000 forint másodfokú eljárásban felmerült, illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket köteles megfizetni a Magyar Állam javára, külön felhívásra.

[8] Határozatát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:88. § (3) bekezdésére, 6:96. §-ára, 6:108. § (2) bekezdésére, 6:120. § (1) bekezdésére, a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 7. § (2) és (5) bekezdésére, 9. §-ára, 12. § (4) bekezdésére, 13. § (1) bekezdésére, 23. § (1) és (2) bekezdésére, 38. § b) pontjára, 50. § (2), (5) és (6) bekezdésére, valamint a Pp. 81. § (5) bekezdésére és 83. § (1) bekezdésére alapította.

[9] A törvényszék a keresethalmazatban előterjesztett kereseti kérelmek egyikét sem látta teljesíthetőnek. A felperes első és második kereseti kérelme tekintetében - amelyet a felperes arra alapított, hogy a 2017. december 19. napján kötött szerződés a Ptk. 6:96. §-a alapján semmis, mert a jóerkölcsbe ütközik – azt a körülményt, hogy az átruházásra a feltalálók tájékoztatása nélkül került sor, az elsőfokú bíróság a vizsgált semmisségi ok körében nem találta értékelhetőnek. Hangsúlyozta, hogy a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző voltának megítélésénél nem a szerződő fél egyéni érdeksérelmét kell vizsgálni, hanem azt, hogy maga a jogügylet társadalmilag elítélendő-e, az általános társadalmi megítélés egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak tartja-e (BDT 2007.1585.), ezért a szerződés tartalma szerint, nem pedig keletkezési körülményeire tekintettel minősülhet jóerkölcsbe ütközőnek.

[10] Súlytalannak tekintette azt a felperesi érvelést is, hogy az ügylet valódi célja a felszámolás közeli helyzetben lévő I. rendű alperesből való vagyonszüntetés, s ezzel tartozásai fedezetének elvonása volt, mivel ennek joghatása a szerződésnek az érdekelt harmadik személlyel szembeni hatálytalansága, nem pedig érvénytelensége lenne, vagyis ezek az érvek a Ptk. 6:96. §-a szerinti semmisség vizsgálata körében közömbösek. Azt pedig világossá tette a felperes a bíróság anyagi pervezetése nyomán, hogy a Ptk. 6:120. § (1)

bekezdése szerinti hatálytalanságra nem hivatkozik. A törvényszék álláspontja szerint nem alapozhatta meg a semmisséget a szerződés ingyenessége sem, hiszen a lefolytatott bizonyítás alapján ennek olyan észszerű céljai voltak, melyek általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat nyilvánvalóan nem sértenek, így a szerződés jóerkölcsbe ütközésére nem lehet következtetni. Ennek okán az elsőfokú bíróság a felperes első, és ebből következően a második keresetét is elutasította.

[11] A harmadik kereseti kérelem tekintetében a jogalapot a felperes az Szt. 12. § (4) bekezdésében jelölte meg. A jogszabályhely kapcsán a törvényszék kifejtette, hogy csak kivételesen, a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekménnyel vagy szándékos mulasztással való egyértelmű, nyilvánvaló és közvetlen fenyegetettség esetén kötelezhető a szabadalmas a szabadalmi igény ingyenes átruházásának felajánlására. Ilyen helyzet azonban a tényállás valamennyi elemét értékelve nem volt megállapítható a perbeli esetben. A 2018. március 1-jén kelt levél és a IV. rendű alperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatai inkább azt jelzik, hogy a IV. rendű alperes, illetve a II. rendű alperes nem szándékozik a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekményt tenni vagy e tekintetben szándékosan mulasztani. Nem lehet ennek ellenkezőjére következtetni pusztán amiatt, hogy a szabadalmi bejelentés fenntartásában a IV. rendű alperest a felperessel való elszámolási vitája és az abból adódó esetleges személyes ellenérzés is motiválják. De nem értékelhető mulasztásként az sem, hogy a II. rendű alperes nem fizette meg a 2018. augusztus 26. napján esedékessé vált 6. évi fenntartási díjat, ugyanis a Hivatal a szabadalom bejelentési eljárást felfüggesztette, így az Szt. 23. § (2) bekezdése szerinti türelmi idő is megszakadt. Vagyis a 6. évi fenntartási díj megfizetése esedékessé vált ugyan, de az annak megfizetésére rendelkezésére álló türelmi idő még nem telt el, ezért a II. rendű alperes nem mulasztotta el a fenntartási díj megfizetését. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem bizonyította a II. rendű alperesnek a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekményét vagy szándékos mulasztását, illetve az ezzel való egyértelmű, nyilvánvaló és közvetlen fenyegetettséget, ezért a harmadik keresetet is elutasította.

[12] A határozat ellen a felperes fellebbezett, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmeinek helyt adó döntést kért. Álláspontja szerint az ítélet jogszabálysértő, iratellenes és megalapozatlan. Külön támadta az I., II., IV. és V. rendű alperes részére megítélt perköltséget, álláspontja szerint az ügyvédi munkadíjak mérséklése indokolt.

[13] Változatlanul állította, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütközik, ezáltal semmis. Megismételte, hogy a feltalálók tájékoztatása nélküli átruházás egyértelműen tisztességtelen, ezzel az alperesi cégek a feltalálók találmányi díjigényét kívánták ellehetetleníteni. Kiemelt jelentőségűnek minősítette, hogy az I. rendű alperes akkor ruházta át ingyenesen a szabadalmi bejelentést, amikor a társaság anyagi helyzete kilátástalanná vált. Fenntartotta, hogy egyértelmű a vagyonskimmentési cél, a fedezetelvonó jelleget erősíti, hogy a peres eljárás alatt fizetéseképtelenség okán az I. rendű alperes felszámolását rendelte el a bíróság. Érvelése szerint egy szabadalmi bejelentés, mint vagyoni értékű jog ellenérték nélküli átruházása az azonos tulajdonosi körrel rendelkező társaságnak már önmagában a jogügylet jóerkölcsbe ütközését jelenti. Sérelmezte, hogy ezen körülményeknek a törvényszék nem tulajdonított kellő jelentőséget, és nem értékelte megfelelően az alperesi ügyvezetőnek az amerikai piacra

lépés, illetve a tényleges finanszírozás körében tett ellentmondásos nyilatkozatait sem, holott az világosan kiderült, hogy nem voltak észszerű céljai az ingyenes átruházásnak.

[14] Vitatta a fellebbezés az ítéletnek az Szt. 12. § (4) bekezdése kapcsán kifejtett indokait, mivel a jogszabály nem tartalmaz olyan kikötést, hogy a fenyegetettségnek egyértelműnek, nyilvánvalónak és közvetlennek kell lennie. Álláspontja szerint nem értelmezhető úgy, hogy a szabadalmi igény ingyenes felajánlása, mintegy szankcióként, csak kivételesen, végső esetben alkalmazható. Véleménye szerint a törvényszék iratellenesen és a bizonyítékok helytelen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény vagy szándékos mulasztás a II. rendű alperes részéről. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes nem kívánja a szabadalmi bejelentést fenntartani, ügyvezetőjének ellentmondásos nyilatkozataiból kiemelte, hogy a szabadalommal konkrét tervei nincsenek, személyes érzelmek vezérlik, a perre pedig kizárólag az vezetett, hogy a felperes vagyoni igényeit az alperesi oldal válasz nélkül hagyta, illetve egyezségi ajánlatát elutasította, és nyilvánvalóan arra törekszik, hogy a felperes a szabadalmi bejelentések jogát ne szerezhesse meg. A szándékos mulasztást igazolja a fenntartási díj fizetésének elmaradása is, a II. rendű alperes késedelembe esett, melyet nem ment ki az Szt. által biztosított türelmi idő.

[15] Az I., II., IV. és V. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel. A III. rendű alperes a fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával megalapozott döntést hozott. Ítéletét minden lényeges kérdésre kiterjedően részletesen megindokolta, jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla mindenben osztotta. A felperes a fellebbezésében lényegében az elsőfokú eljárás során kifejtett érveit ismételte meg, melyekre a törvényszék ítélete indokolásában részletes válaszokat adott. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet helyes indokai közül az alábbiakat hangsúlyozza.

[18] A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az I. és a II. rendű alperesek között 2017. december 19. napján a P13...1 ügyszámú szabadalmi bejelentés vonatkozásában létrejött átruházási nyilatkozat – annak jóerkölcsbe ütközése okán - semmis, mivel annak ellenérték nélküli átruházása a feltalálók tájékoztatása nélkül megalapozza a szerződés jóerkölcsbe ütközését, mert az átruházás nyilvánvalóan a feltalálókát megillető jogok megkerülésére irányul.

[19] Helytállóan utalt a törvényszék a kialakult ítélkezési gyakorlatra, amely szerint jóerkölcsebe ütközőnek az a szerződés minősül, amelyet jogszabály nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, ezért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, ezért az általános társadalmi megítélés szerint is egyértelműen tisztességtelennek minősül, illetve társadalmilag elítélendő.

[20] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az a körülmény, mely szerint a szabadalmi bejelentés átruházására a feltalálók tájékoztatása nélkül, ingyenesen került sor, ilyennek nem tekinthető. Erre semmilyen peradat nem utalt, és ilyen következtetést a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján sem lehetett levonni. Emellett a feltalálónak az átruházás előtti tájékoztatására vonatkozó jogszabályi kötelezettsége a szolgáltatási találmánnyal rendelkezni jogosult munkáltatónak nincs, és a felperes maga sem hivatkozott olyan egyéb körülményre, ami ezt feltétlenül szükségessé, illetve indokoltá tette volna. Az elsőfokú bíróság okszerűen értékelte a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítékokat – e körben elsődlegesen a IV. rendű alperes személyes meghallgatása során tett, a 2018. március 1-jei keltű levélben foglaltakkal összhangban álló nyilatkozatát - akként, hogy a bejelentés II. rendű alperes részére történő átruházását az indokolta, hogy az amerikai piacra lépést a II. rendű alperes finanszírozta, másrészt az a körülmény, hogy az I. rendű alperes addigra már anyagi nehézségekkel küzdött, és előrelátható volt, hogy a bejelentéssel összefüggésben komolyabb költségek fognak felmerülni.

[21] Helyesen állapította meg azt is a törvényszék, hogy nem minősül jóerkölcsebe ütközőnek a megállapodás a másodlagosan hivatkozott ok alapján sem, mert az a felperesi érvelés, hogy az ügylet valódi célja a felszámolás közeli helyzetben lévő I. rendű alperesből való vagyonskimmentés, s ezzel tartozásai fedezetének elvonása volt, már a tényállítás szintjén sem alkalmas ezen állítás alátámasztására. Az ítéltábla álláspontja szerint is inkább szolgálta a feltalálók érdekét a bejelentés olyan cégre történő átruházása, amely tőkeerős, ezért nagyobb valószínűséggel képes a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatos anyagi terheket viselni, illetve a létrejövő szabadalom hasznosításával összefüggésben felmerülő költségeket viselni. Az ilyen jogosultra történő átruházás – még annak ingyenessége esetén is – valószínűbben eredményezheti, hogy a találmány szabadalmaztatásából és annak jövőbeni hasznosításából a feltalálók részesüljenek. Emellett a fedezetelvonó jelleg – ahogy ezt helytállóan állapította meg a törvényszék ítéletében - a szerződésnek az érdekelt harmadik személlyel szembeni hatálytalanságát eredményezi a Ptk. 6:120. § (1) bekezdése szerint, melyre vonatkozó kereseti kérelme a felperesnek az erre irányuló anyagi pervezetés ellenére sem volt.

[22] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak az Szt. 12. § (4) bekezdése kapcsán kifejtett álláspontjával is. Osztható volt az álláspontja abban, hogy e kereseti kérelem alaposságához azt kellett a felperesnek bizonyítania, hogy a II. rendű alperes részéről a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény, vagy szándékos mulasztás reális veszélye áll fenn. Helyesen állapította meg azt is, hogy ilyen a lefolytatott bizonyítás alapján nem volt megállapítható. Az elsőfokú ítélet e tekintetben kifejtett helytálló indokaira – azok szükségtelen megismétlése nélkül – mindössze visszaüt az ítéltábla.

[23] Nem volt ok az alperesek javára megítélt elsőfokú perköltség csökkentésére sem. A törvényszék az alperesek képviselével felmerült ügyvédi munkadíj összegét eleve csökkentett mértékben, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan állapította meg, melynek részletes indokát is adta ítélete [47] bekezdésében. Mérlegelése e tekintetben is helyes és okszerű volt, a megállapított elsőfokú költség leszállítására az ítéltábla a fellebbezés alapján sem látott lehetőséget.

[24] A kifejtettek következtében az elsőfokú bíróság ítélete minden tekintetben helyes és megalapozott volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – annak helyes indokaira utalással – helybenhagyta.

[25] A másodfokú bíróság az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I., II., IV. és V. rendű alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét a Pp. 81. §-a és a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy a III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelemmel nem élt, a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, így az oldalán a másodfokú eljárással összefüggésben számításba vehető költség nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2022. január 13.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Karaszi Margarita s.k.
bíró